УДК 377:004.32

Х. Бахтіярова, канд. пед. наук, доц., проф.
Національний транспортний університет, Київ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Розглянуто основні психолого-педагогічні вимоги до проектування та застосування в навчальному процесі мультимедійних технологій. На основі аналізу різних підходів до трактування поняття уточнено зміст визначення "мультимедійні технології"; висвітлено психологічні особливості сприймання навчальної інформації, які необхідно враховувати при створенні мультимедійних презентацій; запропоновано практичні рекомендації щодо їхнього створення та ефективного використання.

Ключові слова: нові інформаційні технології навчання, мультимедіа, практика розробки та використання, професійне навчання, психолого-педагогічні умови застосування.

Постановка проблеми. Діяльність особистості у відкритому інформаційному суспільстві потребує значного обсягу професійно значущих знань, доступу до джерел інформації, складнішої високопродуктивної техніки і технології її перероблення. Виникає необхідність формування всебічно підготовленого фахівця, здатного до миттєвого й неперервного прийняття самостійних відповідальних рішень. Найважливішою ця проблема є для фахівців професійно-технічних навчальних закладів, оскільки сучасний інженер має формуватися як духовно багата й культурно розвинена особистість при високому рівні професіоналізму. У такому контексті важливо підкреслити, що у процесі підготовки майбутніх інженерів-педагогів в умовах професійної освіти повинен формуватися фахівець, який поєднує в собі інженерно-педагогічні вміння, пов'язані зі здатністю розв'язувати технічні завдання, системно мислити, проектувати та конструювати технічні будови, розбиратися в питаннях охорони праці певної галузі, організовувати навчальний процес у професійному навчальному закладі, виховувати молодь, бути керівником і фасилітатором.

Продуктивність діяльності такого фахівця, передусім у професійній сфері, нині неможливо уявити без інформаційних умінь, упровадження новітніх педагогічних технологій навчання, створення нової системи методичного й інформаційного забезпечення. Це безсумнівно піднімає навчання на якісно новий рівень за рахунок забезпечення можливості одночасно задіяти всі органи чуттів, підключити різні аналізатори, тобто на практиці реалізувати "золоте правило дидактики", яке діє ще за часів Яна Амоса Коменського. Ще з давніх-давен було відомо, що найефективнішій вплив на людину здійснює та інформація, яка впливає на кілька органів чуттів і запам'ятовується тим краще й міцніше, чим більше каналів буде активізовано. Цю думку підтверджує та підсилює засновник вітчизняної дидактики, видатний учений К. Д. Ушинський. Він радив педагогам дбати про те, щоб "якомога більше органів чуття – око, вухо, голос, якщо можливо нюх та смак, взяли участь в акті запам'ятовування…. За такого дружнього сприяння всіх органів в акті засвоєння ви переможете найлінивішу пам'ять [1]. Саме ці настанови можуть успішно реалізовуватися в сучасних умовах за допомогою використання мультимедійних технологій, які забезпечують комбінування різних форм представлення інформації на одному носієві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам упровадження й ефективного застосування інформаційно-телекомунікаційних і мультимедійих технологій в освіті присвячено чимало теоретичних та експериментальних праць вітчизняних і зарубіжних дослідників (Г. О. Балл, В. Ю. Биков, Б. С. Гершунський, В. М. Глушков, О. М. Довгаль, О. П. Єршов, М. І. Жалдок, В. М. Монахов, І. П. Підласий, О. С. Полат та інші); досліджено видозміни в діяльності й особливості спілкування "педагог-учень" із використанням інформаційних технологій (А. В. Брушлинський, Т. Б. Габій, Є. І. Машбиць, О. К. Тихомиров та інші); створюються теорії навчання з використанням сучасних технологій (О. В. Ващук, Ю. В. Горошко, М. С. Головань, Р.С. Гуревич, О. В. Жильцов, Ю. О. Жук, І. М. Забара, Т. О. Олійник, Ю. С. Рамський, А. В. Фіньков та ін.). Проблемі впливу мультимедійних технологій на психологічний розвиток особистості присвячені праці В. Ю. Бикова, О. В. Вітюк, Н. П. Дементієвської, Б. О. Ломова, М. І. Радченко, О. К. Тихомирова, В. М. Харченка. Питання застосування мультимедійних технологій при навчанні перебувають у фокусі науково-практичного розгляду таких дослідників, як Ю. О. Жук, К. М. Обрізан, Т. Л. Салівон, С. М. Яцюк та ін. [2–5].

Узагальнення результатів вивчення психолого-педагогічної, методичної літератури, практичного досвіду з проблеми застосування інформаційних, зокрема мультимедійних технологій у навчальному процесі засвідчує, що педагогічні засади формування професійних знань майбутніх фахівців засобами мультимедіа ще не в повній мірі досліджені в теоретичному і практичному плані. Ключовим, на думку сучасних українських і зарубіжних дослідників, є розуміння того, яким чином повинно відбуватися введення мультимедіа в навчальний процес.

Мета дослідження. Метою статті є розкриття особливостей, шляхів упровадження та перспективи використання у професійній освіті такої системи навчання, яка ґрунтується на медіа розробках.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, із появою (60–70 рр. ХХ ст.) комп'ютерів значно підвищився інтерес викладачів вищої школи до використання їх у дидактичному процесі. Саме тоді з'явився термін "нові інформаційні технології навчання", який у подальшому був скорегований до терміну "технічні інформаційні технології" і розглядався як процес підготовки та передачі наукової інформації, засобом якого є комп'ютер й інші технічні прилади.

Широке розповсюдження і доступність персональних комп'ютерів почалось у тодішньому СРСР на початку 80-х рр. Однак виявилося, що для впровадження комп'ютерів у навчання потрібно подолати низку перешкод, насамперед: непідготовленість викладачів до програмування й обслуговування комп'ютерного обладнання; недостатня кількість комп'ютерної техніки, відсутність досконалих комп'ютерних дидактичних програм. Окрім того, після першої хвилі масового інтересу до використання комп'ютерів у навчальному процесі (80–90 рр. ХХ ст.) наступив певний регрес, пов'язаний із вичерпанням доступних на той момент можливостей їх застосування. Основною причиною падіння популярності було те, що комп'ютерні навчальні системи використовували єдину форму подання інформації – тестову. І, незважаючи на високу інформативність, корисність і практичну цінність навчально-наукових (дидактичних)

© Бахтіярова Х., 2017

текстів, заняття з використання таких програм проводилися за типовим сценарієм, як і традиційні.

Подальше цільове застосування комп'ютерів в освіті стало можливим із появою й розвитком нових технологій: комп'ютерної графіки, гіпертексту, мультимедіа, віртуальної реальності та можливістю доступу до глобальних інформаційних мереж. Можливість роботи з мультимедійними графікою, відео та звуком забезпечила створення навчальних програм і тренажерів нового покоління, що цілком адекватно відтворюють реальні пристрої й об'єкти. Це виявилося дуже зручним при вивченні фахових дисциплін в інженерно-технічному, зокрема транспортному, навчальному закладі, де так важливо передавати студентам інформацію через зображення, звуки, графіку, рухомих і нерухомих зображень окремих деталей машин у різних проекціях, моделювання транспортних технологій, пошук відповідальних рішень тощо.

У такий спосіб процес навчання набуває нової якості, стає насиченим дидактичними засобами, новітніми і традиційними формами мультимедійних презентацій навчальних матеріалів.

Варто згадати, що ***медіа*** (лат. *media* – засоби) – *це предмети, обладнання й матеріали, за допомогою яких комунікується інформація*; ***мультимедіа*** – *це інтеграція різних засобів передачі інформації на спільній основі.* Перевагою мультимедіа для навчання і практичної підготовки студентів є те, що вони надають інформації привабливу форму й урізноманітнюють заняття, підвищують мотиваційну сторону навчання.

Важко переоцінити місце та значення в професійній підготовці майбутніх інженерів–педагогів лабораторно-практичних занять із використанням мультимедійних навчальних програм, які моделюють роботу реальних технологічних пристроїв навіть із підключенням до комп'ютера окремих блоків промислового устаткування.

Майбутні фахівці мають змогу моделювати виробничі операції, маніпулюючи об'єктами на екрані, а не на макеті, при цьому студент може втручатися у їх перебіг, отримувати ілюзію присутності, ніби під час реального експерименту. Дуже важливо, що комп'ютерна програма (з можливістю зупинки повторення фрагментів) дає змогу формувати навички й уміння без втручання викладача.

Головною особливістю мультимедійних презентацій навчального матеріалу є:

- поєднання одномоментності візуального та процесуального сприйняття наукової інформації;
- можливість одночасно задіяти зір, слух і тактильні відчуття;
- синтез та синхронізація вербалізованих і невербалізованих форм знань.

Підґрунтям розвитку мультимедійних інформацій є дослідження психологів, які стверджують, що "...основним завданням медіа-освіти є підготовка нового покоління студентів до життя в сучасних інформаційних умовах, до сприймання й розуміння наслідків і впливу на психіку" [6,203].

Тут спрацьовує основний закон Вебера – Фехнера, який довів, що: "при збільшенні рівня подразника в геометричній прогресії, сила відчуттів зростає в арифметичній" [7,79].

На нашу думку, саме це положення спонукає й підтримує пізнавальні процеси в тих, хто навчається, поліпшує наочність навчального матеріалу, підвищує зацікавленість, результативність самостійної роботи.

Педагогічна практика дає можливість стверджувати, що з використанням мультимедійних програм рівень засвоєння знань набагато вищий. Деякі мультимедійні презентації навчального матеріалу студенти виконують самостійно за допомогою програм MS Power Point і власних Web – сторінок для Internet за допомогою редактора Front Page, а також спеціальних програм – конструкторів сюжетів

Macromedia Director, Multimedia Creator тощо.

Теорія і практика роботи із мультимедійними презентаціями дає підстави говорити про особливості цієї роботи з урахуванням порад психологів [8,9] щодо використання в навчальному процесі наукових відеоматеріалів, а саме: фотокопій, малюнків, креслення, схем, таблиць, графіків, діаграм, текстів тощо:

1. ***таблиці*** – використовуються з метою наведення кількісних даних за різними показниками для подальшого аналізу;
2. ***графіки*** – дають змогу відобразити тенденції, характер функціональної залежності, а з погляду розуміння й перетворення інформації в часі та помилок, що їх припускаються, вони є ефективнішими за таблиці та формули. Тому, можна наголосити такі рекомендації щодо побудови графіків: кількість ліній на одному графіку не має перевищувати 3–4; кожна лінія графіка має бути позначена або точкою, або колом, або трикутником; назва графіка подається вгорі;
3. ***діаграми*** – використовують для подання зрізі різних даних, співвідношення частин окремих показників загалом (лінійна, кругова, секторна, стовпчикова), як наочний засіб краще сприймається стовпчикова діаграма, цифрові дані бажано відображати на стовпчиках діаграми, оптимальна кількість на діаграмі стовпчиків – 3–4, секторів – 5;
4. ***схеми*** – це моделі, що відображають сутність, зв'язки, відношення об'єктів, явищ, понять і подаються у вигляді геометричних фігур, символів, до яких додається пояснювальний текст (центрична, послідовно – логічна, структурна, схема – порівняння, схема – модель).

На блок-схемі окремі елементи рівного рангу слід розташовувати згори донизу за значенням.

5. ***текст*** – використовується для точного відтворення цитат, понять, визначень, при цьому він має бути композиційно завершеним, логічним.

Текстові інформації у навчальних посібників на практиці міститься до 70 %, але необхідно зважати на те, що велика кількість тексту на зображенні зменшує ефективність сприйняття наочного посібника, тому вона має бути в межах мінімуму, необхідного для позначення окремих об'єктів і їхніх елементів, наприклад, на плакаті має бути не більше 5…9 рядків із 25…30 знаками в кожному.

Загальні вимоги до зорового наочного матеріалу [10]:

- основне місце необхідно відводити зображенню об'єкта, явища, схеми, діаграми чи мультиплікаційного малюнка, а не тексту, який у кадрі або на плакаті є другорядним (якщо наочний матеріал не текстовий);
- зображення об'єкта має займати площу всього кадра, за винятком, коли дидактичні цілі та завдання не передбачають подальшої роботи з цим зображенням;
- головні елементи мають бути виділені, рівнозначні – відповідно оформлені, а другорядної інформації, що не розглядається в цей момент, має бути мінімум;
- при розгляді контурів об'єктів, взаємного розташування об'єктів елементів зображення необхідно забезпечити достатньо товщину ліній, при цьому головні зв'язки й основні елементи, на які необхідно звернути увагу, треба виділити;
- бажано використовувати символіку, яка сприяє пришвидшенню сприйняття інформації (наприклад, дорожні знаки, спортивна символіка тощо);

- психологічне сприймання кольорів: червоний – гарячий – небезпека, жовтий – теплий – застереження, зелений – довіра, норма;
- необхідно враховувати психологічні стереотипи сприймання інформації;
- спрямованість знизу догори (↑) – це розвиток;
- спрямованість донизу (↓) – це спад, гальмування;
- рух за часовою стрілкою – це циклічність, повторюваність;
- коло (о) – цілісність, спільність, кордони, обмеження;
- лінія направо або наліво (→,←) – напрям розвитку;
- використання кольору за різними даними у 2–5 разів перевищує інформативність матеріалу, але потребує яскравішого освітлення екрана (удвічі);
- сприймання об'єкта залежить від контрасту між ним і тлом, яскравості тла, кольору, поєднання кольорів [табл. 1.1.].

Таблиця 1.1. **Поєднання кольорів і гострота зору**

Поєднання кольорів	Відносна гострота зору,%	Поєднання кольорів	Відносна гострота зору,%
Чорно-білий	100	Чорно-сірий	26
Чорно-зелений	94	Червоно-синій	23
Чорно-червоний	90	Зелено-синій	19
Зелено-червоний	40		

- колір літер і тла впливає на чіткість зображення [табл. 1.2.]

Таблиця 1.2. **Якість сприйняття різних кольорових композицій**

Колірні композицій літер і тла				Оцінка чіткості сприйняття
колір літер:	чорні	колір тла:	білий	Відмінно
	чорні		жовті	Добре
	зелені		білий	-"-
	сині		білий	-"-
	червоні		білий	Задовільно
	червоні		жовтий	-"-
	зелені		червоний	Погано
	червоні		зелений	-"-

Також треба враховувати :

✓ ***психологічний вплив на особистість шрифту*** тому, що антіквений (давній) шрифт (із зарубками), Times, Times New Roman і Palatino – це компроміс між старим і новим зображенням літер. Чіткі та досить прості, вони мають добре виражену форму й округлість, що натякає на неокласичну традицію й наступність. Вони викликають почуття довіри. Саме в той час, шрифти Sans Serif (без зарубок –)Arial, Modern і Universe мають малий емоційний заряд та асоціюється із практичністю й розсудливістю. Вони несуть у собі сучасний загальний зміст.

✓ ***емоційний вплив на особистість*** тому, що мультимедійні презентації створюють нові можливості для розвитку в людини почуття гармонії, вихованні належного художнього смаку у сприйманні кольорової гами, які перебувають у взаємозв'язку з пізнавальною діяльністю. Як стверджує Г. Китайгородська "…паросток знань швидше за все виростає на емоційно розпущеному ґрунті" [11,112];

✓ ***вплив інтерактивності на особистість***, пов'язаний із можливістю спровокувати аудиторію на очікування запитання, заінтригувати, "включити" допоміжні засоби розумової діяльності, розрухати, викликати жваву реакцію студентів, дати відчути, що предмет обговорення безпосередньо стосується їхнього майбутнього фаху;

✓ ***вплив когнітивності*** на особистість тому, що специфіка мультимедіа дозволяє цікаво, захоплююче розкривати протиріччя між знанням і незнанням, неповним і повним знанням, ставити проблемні питання, рішення яких вимагає самостійних, творчих і практичних дій, пошуку способів подолання труднощів тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Таким чином, наведена систематизація особливостей використання мультимедійних технологій передбачає їх гармонійний розвиток при збереженні ґрунтовної наукової інформативності на різних рівнях освіти та для різноманітних предметів загальноосвітньої і професійної підготовки. Впровадження нині у вищій школі мультимедійних освітніх технологій є підтвердженням однієї із суттєвих тез сучасної педагогіки – чим краще, яскравіше, інформаційно насичене викладання, тим якісніша професійна підготовка фахівців.

Безумовно, майбутнє за мультимедійними програмами, але єдиної структури й методики використання, кожна з яких міститиме необхідний обсяг відомостей із конкретного предмета, разом утворюючи систему мультимедійної професійної освіти певного профілю.

У подальшому мультимедійні пакети пов'язують із загальною мережевою системою (деякі дослідники називають це "гіпермедіа"), але потрібні серйозні дослідження щодо організації навчання у вищій школі за допомогою великої інформаційної системи.

Список використаних джерел

1. Ушинський К. Д. Педагогические сочинения : в 6-ти т. / К. Д. Ушинський. – М : Педагогіка, 1988. – Т. 1.

2. Жук Ю. О. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно-орієнтованому навчальному середовищі / Ю. О. Жук // Інформаційне забезпечення навчального процесу: інноваційні збори і технології : монографія. – К. : Атіка, 2005. – С. 195–204.

3. Олексієнко Л. А. Використання засобів мультимедіа у різних видах навчальної діяльності студентів / Л. А. Олексієнко // Науковий вісник КУЕІТУ. – Нові технології. – 2009. – № 4(26). – С. 216–234.

4. Сомова Н. Л. Основні психологічні закономірності сприйняття інформації, кольору й шрифтів [Електронний ресурс] / Н. Л. Сомова. – Режим доступу : edu.of.ru/attach/17/13047

5. Яцюк С. М. Вивчення наукових засад інформаційної підготовки фахівця / С. М. Яцюк // Вісн. Київ. міжнар. ун-ту. – К. : КиМУ, 2005. – Вип. 7. – С. 253–265. – Серія "Педагогічні науки".

6. Ярошевський М. Т. Історія психології / М. Т. Ярошевський. – М. : Наука. 1968. – Гл. 7–9.

7. Вебер-Фехнер. Експереминтальна психологія / Ер Вебер-Густав Теодор Фехнер (пер. з фр.). – М. : Просвещение, 1966. – Вип. 1. – Гл. 1.

8. Психологія діяльності та навчальний менеджмент / М. В. Артюшина, Л. М. Журавська, Л. А. Колесніченко та ін. ; за ред. М. В. Артюшної. – К. : КНЕУ, 2008.

9. Радченко М. І. Специфіка інтерактивного зворотного зв'язку в навчальному процесі / М. І. Радченко // Нові технології навчання : Наук. метод. зб. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2008. – Вип. 53. – С. 3–8.

10. Кравченя Э. М. Использование средств наглядности в учебно-воспитательном процессе // Адукацыя і выхаванне. – 2004. – № 8. – С. 9–14.

11. Китайгородская. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика / Г. Китайгородская – М. : Высш. шк., 2009.

References

1. Ushyns'kyy K. D. Pedahohycheskye sochynenyya : v 6-ty t. / K. D. Ushyns'kyy; sost. S. F. Ehorov – M. : Pedahohika, 1988. – T. 1.
2. Zhuk Yu. O. Orhanizatsiya navchal'noyi diyal'nosti u komp'yuterno oriyentovanomu novchal'nomu seredovytsi / Yu. O. Zhuk // Informatsiyne zabezpechennya navchal'noho protsesu: innovatsiyni zbory i tekhnolohiyi: kolektyvno monohrafiya. – K. : Atika, 2005. – S. 195–204.
3. Oleksiyenko L. A. Vykorystannya zasobiv mul'tymedia u riznykh vydakh navchal'noyi diyal'nosti studentiv / L. A. Oleksiyenko // Naukovyy visnyk KUEITU. – Novi tekhnolohiyi. – 2009. – № 4(26). – S. 216–234.
4. Somova N. L. Osnovni psykholohichni zakonnomirnosti spryynyattya informatsiyi, kol'oru y shryftiv [Elektronyy resurs] / N. L. Somova. – Rezhym dostupu : edu.of.ru/attach/17/13047
5. Yatsyuk S. M. Vyvchennya naukovykh zasad informatsiynoyi pidhotovky fakhivtsya / S. M. Yatsyuk // Visnyk Kyyivs'koho mizhnarodnoho universytetu. – K. : KyMU, 2005. – Vyp. 7. – S. 253–265. – (Seriya "Pedahohichni nauky").
6. Yaroshevs'kyy M. T. Istoriya psykholohiyi / M. T. Yaroshevs'kyy. – M. : Nauka. 1968, – Gl. 7–9.
7. Veber-Fekhner. Eksperemyntal'na psykholohiya. / Er Veber-Hustav Teodor Fekhner (per. z fr.). – Vyp. 1. – M: prosveshchenye, 1966. – Gl. 1.
8. Psykholohiya diyal'nosti ta navchal'nyy menedzhment Artyushyna, L.M. Zhuravs'ka, L.A. Kolesnichenko ta in. // Za red. M.V. Artyushnoyi. – K. : KNEU, 2008.
9. Radchenko M. I. Spetsyfika interaktyvnoho zvorotnoho zv'yazku v navchal'nomu protsesi / M. I. Radchenko // Novi tekhnolohiyi navchannya : Nauk. metod. zb. / Kol. avt. – K: Instytut innovatsiynykh tekhnolohiy i zmistu osvity MON Ukrayiny, 2008 – Vyp. 53. – S. 3–8.
10. Kravchenya Э. M. Yspol'zovanye sredstv nahlyadnosty v uchebno-vospytatel'nom protsesse // Aduktsyya i vykhovannya, № 8, 2004. – S. 9–14.
11. Kytayhorodskaya. Yntensyvnoe obuchenye ynostrannыm yazыkam: teoryya y praktyka / Halyna Kytayhorodskaya. – M. : Vyssh. shk., – 2009.

Надійшла до редколегії 20.12.16

Kh. Bakhtiyarova, PhD, Associate Professor
National Transport University, Kyiv, Ukraine

THEORY AND PRACTICES FOR APPLYING THE MULTIMEDIA TECHNIQUES IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL EDUCATION

The basic psychological-pedagogical requirements to planning and application in the educational process of multimedia technologies are considered in the article. In terms of double standard's analysis concerning concept's interpretation of the definition" multimedia technologies " is specified. Psychological features concerning perceptions of educational information are highlighted, they should be taken into consideration by creating of multimedia presentation and it is offered also practical recommendations concerning its creating and usage.

Key words: up-front information techniques, multimedia, development & implementing practices, vocational training, psychological & didactical application requirements.

Х. Бахтиярова, канд. пед. наук, доц.
Национальный транспортный университет, Киев, Украина

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСЛОВИЯХ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

Рассматриваются основные психолого-педагогические требования к проектированию и применению в учебном процессе мультимедийных технологий. На основе анализа разных подходов к трактовке понятия уточнено содержание термина "мультимедийные технологии"; описаны психологические особенности восприятия учебной информации, которые необходимо учитывать при подготовке мультимедийных презентаций; предложены практические рекомендации для их создания и ефективного использования.

Ключевые слова: новые информационные технологии обучения, практика разработки и применения, психолого-педагогические условия разработки и использования.

Відомості про автора

Бахтіярова Халідахон Шамшитдинівна – Україна, Київ, кандидат педагогічних наук, професор кафедри "Філософії та педагогіки", Національний транспортний університет

Контактна інформація: e-mail: ntufilosofia@mail.ru, тел. +380442805265

Бахтиярова Халидахон Шамшитдиновна – Украина, Киев, кандидат педагогических наук, профессор кафедры "Философии и педагогики", Национальный транспортный университет

Контактная информация: ntufilosofia@mail.ru, тел. +380442805265

Bakhtiyarova Khalidahon – Ukraine, Kyiv, Ph.D., Associate Professor, Professor of Philosophy and Pedagogy, National Transport University

Contact informations: +380442805265, e-mail: ntufilosofia@mail.ru

УДК 37.013.42

М. Васильєва-Халатникова, канд. пед. наук, асис.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ СОЦІОМЕТРИЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Розкрито особливості активізації пізнавальної діяльності студентів соціометричних професій за допомогою "активних лекцій". До "активних лекцій" було віднесено: візуальна лекція; проблемна лекція; лекція-прес-конференція; "лекція-удвох"; лекція-провокація; лекція-консультація; лекція-бесіда; лекція-діалог; лекція-дискусія; лекція-диспут; лекція-семінар; керована лекція. Використання "активних лекцій" дозволяє не лише значно "просунутися" в опануванні професією, але і сприяти різнобічному розвитку особистості як студентів, так і викладача.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, студент соціометричної професії, активні лекції, візуальна лекція, проблемна лекція, лекція-прес-конференція, "лекція-удвох", лекція-провокація, лекція-консультація, лекція-бесіда, лекція-діалог, лекція-дискусія, лекція-диспут, лекція-семінар, керована лекція.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ. Підвищення ефективності навчання – найактуальніше завдання викладачів соціометричних професій у вищому навчальному закладі. Одним із засобів її вирішення є активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів соціометричних професій.

Активізація не передбачає відмову від традиційного – інформаційного навчання. Навпаки – це шлях його розвитку на основі вдосконалення, а також впровадження сучасних форм і методів активного навчання: "активних лекцій", методів "мозкового штурму" та "круглого столу", ігрових форм навчання й ін.

© Васильєва-Халатникова М., 2017